

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 19 września 2023 r.

Poz. 5564

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN- II.4131.349.2023 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 18 września 2023 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr LIII/321/2023 Rady Gminy Spiczyn z dnia 17 sierpnia 2023 r. w sprawie ustalenia zasad odpłatnego przejmowania przez Gminę Spiczyn urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych od osób fizycznych i prawnych, które te urządzenia wybudowały z własnych środków.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LIII/321/2023 Rady Gminy Spiczyn z dnia 17 sierpnia 2023 r. w sprawie ustalenia zasad odpłatnego przejmowania przez Gminę Spiczyn urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych od osób fizycznych i prawnych, które te urządzenia wybudowały z własnych środków.

Uzasadnienie

Uchwała Nr LIII/321/2023 Rady Gminy Spiczyn została doręczona organowi nadzoru w dniu 22 sierpnia 2023 r.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Spiczyn określiła zasady odpłatnego przejmowania przez Gminę Spiczyn urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych od osób fizycznych i prawnych, które te urządzenia wybudowały z własnych środków, w tym zasady wyrażenia zgody na wybudowanie urządzeń i przyłączenie do sieci oraz zasady przejmowania urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych po ich wykonaniu.

W § 3 uchwały postanowiono, że uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały Rada Gminy Spiczyn wskazała art. 7 ust. 1 pkt 3 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537).

Powołany przepis art. 31 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków stanowi, że osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie.

W ocenie organu nadzoru przedmiotowa uchwała została podjęta bez podstawy prawnej.

Wskazany przepis ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków jednoznacznie określa, że przekazanie na rzecz gminy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych następuje na podstawie postanowień zamieszczonych w umowie zawieranej między stronami. Z kolei, zawieranie umów w imieniu gminy należy do wyłącznej kompetencji organu wykonawczego gminy, zgodnie z art. 31 ustawy o samorządzie gminnym. Zatem, do wyłącznej właściwości organu wykonawczego gminy należy zawieranie umów w imieniu gminy (również umów dotyczących odpłatnego przekazania urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych), a strony umowy, tj. wójt i inwestor, który wybudował z własnych środków wskazane urządzenia mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania zgodnie z zasadą swobody umów, wyrażoną w art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.).

Jak orzekł WSA w Gdańsku w wyroku z dnia 5 kwietnia 2018 r. sygn. akt II SA/Gd 97/18, *„żaden przepis (...) nie upoważnia do uszczegóławiania w regulaminie kwestii związanych z przejściem przez gminę urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych wybudowanych przez inwestora prywatnego z jego środków własnych. Lektura przepisów u.z.z.w. prowadzi do wniosku, że materię tą ustawodawca pozostawił stronom do uregulowania w drodze umowy. Wkraczanie zatem w sferę zastrzeżoną do określenia przez strony działające na zasadzie swobody kontraktowania, stanowi, w ocenie Sądu, niedopuszczalną ingerencję uchwałodawcy gminnego w materię pozostawioną poza zakresem jego kompetencji”*.

Tym bardziej przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nie dają podstaw do podjęcia przez Radę Gminy uchwały normującej kwestię przejmowania przez gminę urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wybudowanych przez prywatne osoby.

Również żaden inny przepis powszechnie obowiązującego prawa nie uprawnia Rady Gminy do przyjęcia uchwały regulującej zasady przejmowania przez gminę urządzeń wodociągowych i/lub kanalizacyjnych od osób fizycznych i prawnych, które te urządzenia wybudowały z własnych środków.

Zgodnie z art. 40 ustawy o samorządzie gminnym, gminie przysługuje prawo do stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy, a na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie zasad zarządu mieniem gminy. Powyższe prawo nie ma jednak charakteru samoistnego, a gmina może stanowić akty prawa miejscowego jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. Tym samym, stanowienie przez organy gminy aktów prawa miejscowego bez podstawy prawnej każdorazowo stanowi będzie naruszenie prawa w stopniu istotnym.

Naczelną zasadą demokratycznego państwa prawnego jest działanie organów władzy publicznej w granicach i na podstawie obowiązującego prawa. Zasadę tę wyraża art. 7 Konstytucji RP, zgodnie z którym „organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa”. Przepis ten zawiera normę zakazującą domniemania kompetencji organu i tym samym nakazuje, by wszelkie działania organu władzy publicznej były oparte na wyrażnie określonej normie kompetencyjnej.

A zatem jeżeli organ administracji publicznej podejmuje działanie w sprawie, co do której przepis prawa nie wskazuje jego właściwości, działanie takie stanowi naruszenie konstytucyjnej zasady legalizmu.

Także w doktrynie i orzecznictwie sądowym utrwalone jest stanowisko, że podjęcie uchwały bądź zarządzenia bez podstawy prawnej stanowi istotne naruszenie prawa. O istotnym naruszeniu prawa można mówić bowiem zarówno wtedy, gdy treść aktu prawnego jest sprzeczna z nakazami lub zakazami zawartymi w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, jak i wtedy, gdy przepisy prawa nie stwarzają możliwości podjęcia uchwały lub zarządzenia o określonej treści.

Analogiczne stanowisko zostało wyrażone w rozstrzygnięciach nadzorczych m. in. Wojewody Wielkopolskiego z dnia 2 czerwca 2023 r. znak: NP-II.4131.223.2023.5, Wojewody Łódzkiego z dnia 8 grudnia 2021 r. znak: PNIK-I.4131.888.2021, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 maja 2021 r. znak: 61/2021.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr LIII/321/2023 jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Lech Sprawka

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Spiczyn
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Spiczyn